

Ben Okri beskriver en fortid, hvor den altødelæggende slavehandel har en fremtrædende rolle, men han vil også gerne formidle et billede af nutidens Afrika, som er langt mere nuanceret end det gængse, der mest består af sult, krige og ødelæggelser. Pressefoto

har fokus kun været på denne ene side af Afrika. Ødelæggelserne definerer ikke kontinentet, siger han og kalder det europæiske syn på kontinentet for ”snævert”.

Afrika spiller kun en lille rolle
Bjørn Møller anerkender, at Afrika med sine mange nationer er en mangespektret verdensdel, men mener ikke, at man ved at sætte lighedstegn mellem Afrika og problemer, har regnet helt galt.
- At vi i Europa har den generelle opfattelse af, at tingene går den gale vej i Afrika, er ikke forkert. Staterne fungerer overordnet set ikke, og der er store menneskerettighedsproblemer, fortæller han.
Hvis vi i Vesten har en tendens til at reducere Afrika til få negative betegnelser, skyldes det ifølge Bjørn Møller både, at vi er lidt intellektuelt dovne, og at Afrika ikke har den store betydning for os.
- Afrika spiller stort set ikke nogen rolle. Vi kan tillade os at ignorere Afrika uden at blive straffet for det. Under Den Kolde Krig spillede alle lande i verden en rolle i vores sikkerhed, men det gælder ikke længere. Folkemordet i Rwanda påvirkede jo ret beset ingen vesterlændinge, for hvad angår den humanitære interesse for Afrika, er den jo frivillig, siger

han, men understreger dog, at han ikke personligt bifalder en sådan negligering af de humanitære problemer i Afrika.
Med så delte meninger om Afrika kan det næppe undre, at fremtidsscenarioet for det store kontinent beskrives højt forskelligt af forsker og forfatter. Ben Okri mener på sin side, at Afrikas sår er ved at læges efter historiens slag.
- Afrika er ved at heles og ved at blive en samling af moderne nationer, men helingen sker meget langsomt, beretter han.
Den nigerianske forfatter minder også om, at verdens magtbalance hurtigt kan ændre sig.
- Omkring sidste årtusindeskifte var tingene dårlige i Europa. Der var krige og pest. På den tid var tingene langt bedre i andre dele af verden, slår han fast.
Bjørn Møller mener dog ikke, at Ben Okri skal satse på, at Afrika bliver et nyt magtcentrum foreløbig. Han stiller sig også skeptisk over for forfatterens billede af de afrikanske fremskridt.
- Jeg ville ønske, at Ben Okri havde ret, men det tror jeg bare ikke, han har. Der er intet, der peger i retning af, at tingene vil ændre sig foreløbig, siger han.

Af Nanna Mogensen
kultur@fyens.dk

Langhårede myter

ROMAN
Ben Okri: ”Stjernebogen”
★★★★☆

”Mesterlig”, skrev den britiske avis The Guardian om den nigeriansk-britiske forfatter Ben Okris nye roman. ”Sprogligt overskud”, skrev tante Berlingske. ”Stilen er suveræn”, skrev Information, ”fascinerende”, skrev Kristeligt Dagblad.

Derudaf kan jeg konkludere, at jeg ikke har forstået Okris langtrukne skrivi, hans opstyltede og kunstige sprog, hans stive allegoriske myte om Afrika og dets udvikling.
Jeg vil ikke afvise, at bogen er læsværdig, hvis man f.eks. er til eufemismer om hvide erobrerens ødelæggelse af det afrikanske kontinent og til langhårede skriblerier om ånder, drømme og hallucinationer i urskove.
Ellers er pengene bedre brugt andetsteds.

Om bogen
Ben Okri: ”Stjernebogen”. 468 sider, 299 kroner, Tiderne Skifter.

Af Peter Hagmund
peh@fyens.dk

Ben Okri

Ben Okri er født i Nigeria i 1959. I dag bor han i London. Forfatteren modtog Booker Prisen i 1991 for sin roman ”Sultens vej”. ”Stjernebogen” er udkommet på dansk i år på forlaget Tiderne Skifter. Romanen, der hverken er strengt kronologisk opbygget eller stramt plotbaseret, handler bl.a. om slavehandlens betydning for Afrika. I en blanding af myte, drøm og kompleks virkelighed berettes kærlighedshistorien om en prins og en ung pige. Deres lykke trues bestandigt af en mærkelig hvid vind, der ødelægger Afrika og falder sammen med bortførelsen af kontinentets unge på store slaveskibe.

bøger anmeldelse

12 år i verdens største fængsel

■ Erindringsbog fortæller vigtig historie om en estisk families lidelser under Anden Verdenkrigs russiske deportationer

BIOGRAFI
Silvi Teesalu: ”Deporteret til Sibirien”
★★★★☆

En familie går i seng en juni-nat 1941. Tidligt om morgenen bliver den vækket af russiske soldater, anklaget for forræderi og sat på et tog til Sibirien. Ingen varsel, ingen forklaring. Bare af sted.

Ovenstående blev skæbnen for blandt andet tusindvis af estiske familier under Anden Verdenskrig, og det er den historie, Silvi Teesalu (f. 1947) fortæller i ”Deporteret til Sibirien”.

Bogen tager udgangspunkt i Teesalus mors oplevelser som deporteret ester i den sibiriske ødemark, adskilt fra sin mand og alene med fire børn, som hun kæmper for at holde i live. Undervejs dør det mindste barn, og familien må kæmpe med både sygdom, et barskt klima, det afsindige sovjetiske bureaukrati og frem for alt sulten, der konstant truer med at tage livet af dem.

Ikke før i 1953, 12 år og

en ny deportation senere (i 1950), får familien lov at vende hjem til Estland.
”Deporteret til Sibirien” er et forfærdende eksempel på de fysiske og mentale pinsler, tusindvis af estere måtte gennemgå for at overleve i det ugæstfri Sibirien under et sovjetisk regime, der i vanvid ikke lod Nazityskland noget tilbage at ønske.

Desværre er bogen sine steder skæmmet af et noget klichéfyldt sprog. Silvi Teesalus mor Senta optræder som jefortæller i bogen, og forfatteren har formentlig forsøgt at gengive moderens fortælling så loyalt som muligt. Problemet er bare, at moderen ikke er nogen særlig stor fortæller. Man savner både personskildringer af de andre deporterede og dybere refleksioner over den meningsløshed familien udsættes for.

Det ændrer dog ikke på, at ”Deporteret til Sibirien” er en vigtig fortælling om et underbelyst kapitel i den både uforståelige og brutale behandling, Sovjetunionen udsatte millioner af mennesker for under og i årene efter Anden Verdenskrig.

Silvi Teesalu: ”Deporteret til Sibirien”. Oversat af Peter Kyhn. 180 sider. 230 kroner. Gyldendal.

Af Jon Clausen
jocl@fyens.dk

Mest læste bøger i august

Listen er baseret på salget af bøger i sidste uge i Bog & Idés butikker. Tallene i parentes viser placeringen på sidste uges liste. Kilde: Bog & Idé.

Skønlitteratur og digte

1. Ida Jessen: Børnene (2)
2. Elsebeth Eg-holm: Vold og magt (1)
3. Jakob Ejersbo: Revolution (3)
4. Camilla Läckberg: Tyskerungen (6)
5. Preben Mørkbak: Sven Tveskæg 1 - Darnernes sidste viking (Ny)
6. Jakob Ejersbo: Eksil (4)
7. Julie Hæstrup: En torn i øjet (5)
8. Carlos Ruiz Zafón: Englens spil (9)
9. Julia Lahme: Hvor lagde jeg babyen? (Ny)
10. Nick Cave: Bunny Munros død (Ny)

Biografier

1. Ole Henriksen: Et ærligt liv (Ny)
2. Ole Sønnichsen: Dirch Passer (Ny)
3. Puk Elgård: Ellen - 100 år med lyst til livet (1)
4. Erik Bjerager: Det ender godt (3)
5. Susse Wold: Fremkaldt (7)
6. Maise Njor og Camilla Stockmann: Charlie hotel oscar kilo (2)

7. Somaly Mam: En kvindes pris (5)
8. Ayoe Maria Jurhagen og Anne-Marie S. Lütken: Fange af solens rige (4)
9. Gunnar Dyrberg: De ensomme ulve (Ny)
10. Barack Obama: Arven fra min far (6)

Faglitteratur

1. Sonja Bock og Tina Scheftelowitz: Flere suveræne salater og brillante buffeter (1)
2. Henrik Jensen: Det ordentlige menneske (10)
3. Joan Ørting: Ta' mig (2)
4. Tina Scheftelowitz: Suveræne smoothies (5)
5. Sonja Bock og Tina Scheftelowitz: Suveræne salater og brillante buffeter (3)
6. Færdselskort Danmark 2009 - 1:200.000 (8)
7. Rikke Holm: Varm på brød og lun på boller (6)
8. Alette Bertelsen: Kager der smager (7)
9. Lene Hansson: Detox og superfood (4)
10. Sonja Bock og Tina Scheftelowitz: Geniale gryderetter og superbe supper (9)